

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.๒๕๒๓
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ.๒๕๒๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๕

โดยที่เป็นการสมควรจัดระเบียบการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าพนักงานให้เป็นไปด้วยความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ รัดกุม ก่อให้เกิดหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นมูลฐานซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น และเป็นผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติเป็นส่วนรวม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกข้อบังคับว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่จะออกหมายจับ ตามมาตรา ๖๖ (๑) หรือ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เว้นแต่คดีความผิดลหุโทษ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกและคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวไม่เกินสองพันบาท เจ้าพนักงานจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานให้เพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แล้วเสนอขอรับความเห็นชอบก่อน ดังนี้

ก. ในกรุงเทพมหานคร ให้ขอความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ข. ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่ความผิดได้เกิดหรือเชื่อว่าจะเกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่จับตัวตนเองโดยไม่ต้องมีหมายตามความในมาตรา ๗๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากเป็นกรณียกโดยอาศัยเหตุที่จะออกหมายจับได้ตามมาตรา ๖๖ (๑) หรือ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะต้องได้รับความเห็นชอบก่อน เช่นเดียวกับการออกหมายจับตามวรรคหนึ่ง

การมอบหมายตาม ก. และ ข. ให้ทำเป็นหนังสือโดยคำนึงถึงระดับ ตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่จะได้รับมอบหมายเป็นสำคัญ

(ความในข้อ ๑ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๕)

๒. หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน

๒.๑ ให้สารวัตรใหญ่หรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ สารวัตร สถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน ที่มีศักดิ์ตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๔๐ ในเขตอำนาจของสถานีตำรวจภูธรนั้น กับให้นายตำรวจที่ประจำสถานีตำรวจภูธรดังกล่าว ซึ่งมีศักดิ์ตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรี ขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวน

๒.๒ ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๕๐ ในเขตอำนาจของกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัด กับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปในสังกัดกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใด ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นผู้พิจารณาสั่ง

๒.๓ ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๕๐ ในเขตอำนาจของกองบังคับการตำรวจภูธร กับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธร เป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใดให้ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นผู้พิจารณาสั่ง

๒.๔ ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๕๐ ในเขตอำนาจของกองบัญชาการตำรวจภูธร กับให้นายตำรวจที่สังกัดในกองบัญชาการตำรวจภูธร ซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป เป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใดให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นผู้พิจารณาสั่ง

๒.๕ ให้อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีได้ทุกกรณี

๓. สถานที่ทำการสอบสวน

ให้ใช้สถานที่ตำรวจเป็นที่ทำการสอบสวน เว้นแต่มีเหตุอันสมควรจะไปทำการสอบสวนในที่ใดก็ได้

๔. การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่กับพนักงานสอบสวนอื่น

๔.๑ ในกรณีที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับการตำรวจภูธร เห็นสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในสังกัดไปดำเนินการสอบสวนคดีอาญาเรื่องใดท้องที่ใดภายในเขตรับผิดชอบ โดยให้พนักงานสอบสวนนั้นเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนแต่ฝ่ายเดียว หรือร่วมกับพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ ก็ได้ให้มีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ทราบ พร้อมกับระบุอำนาจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไป เว้นแต่เป็นเรื่องลับซึ่งต้องสอบสวนเป็นพิเศษ หรือในกรณีที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธร ออกไปทำการสอบสวนด้วยตนเอง จะไม่แจ้งให้ทราบก็ได้

๔.๒ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างหน่วยสอบสวนร่วมกัน ให้ผู้มีอาวุโสเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนนั้น

๔.๓ เมื่อมีเหตุสำคัญหรือกรณีจำเป็นสมควรให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวน หรือร่วมในการสอบสวน หรือร่วมในการสอบสวนคดีอาญาในท้องที่ใด ก็ให้ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาราชการแทน เสนอเหตุผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสั่งการ

๔.๔ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอได้ประสบเหตุความผิดอาญา ซึ่งควรจะกระทำการจับกุมได้ ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการจับกุม แต่ถ้าไม่อาจจับกุมได้ทันทีก็สั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ ทำการจับกุมและเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนดำเนินคดี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการสืบสวนสอบสวน หรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อรวบรวมหลักฐานต่างๆ

ที่มีอยู่ในที่เกิดเหตุหรือดำเนินการทั้งหลายอื่นๆ เช่น ตรวจตัวบุคคล ตรวจสอบของ ค้นเพื่อพบสิ่งของ และยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบ ตลอดจนสอบถามปากคำบุคคลและดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็น หลักฐานในชั้นต้น และบันทึกไว้ แล้วให้ส่งหลักฐานการสืบสวนสอบสวนนั้นและตัวบุคคลที่จับกุมไว้ไปให้พนักงานสอบสวนท้องที่ดำเนินการต่อไป

(ความในข้อ ๔๔ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๖๕)

๕. เมื่อมีคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกันโดยมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันไม่ว่าผู้ยื่นคำร้องจะเป็นผู้ต้องหาเองหรือผู้มิประโยชน์เกี่ยวของ ให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องไว้โดยพลันแล้วพิจารณาสั่งหรือถ้าเป็นกรณีที่ดินไม่มีอำนาจสั่งก็ให้รีบเสนอคำร้องนั้นไปยังผู้มีอำนาจสั่งโดยเร็วและให้พนักงานสอบสวนหรือผู้มีอำนาจสั่งตาม ๕.๑ แล้วแต่กรณี แจ้งผลการสั่งคำร้องให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนดเวลายี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวนั้น การพิจารณาคำร้องต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

(ความในข้อ ๕ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๕)

๕.๑ ให้สารวัตรใหญ่ สารวัตรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงาน สารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจพิจารณาคำร้องได้สำหรับคดีอาญาทั้งปวง เว้นแต่คดีตาม ๕.๒ ถ้าบุคคลดังกล่าวพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกัน หรือโดยมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกัน คำสั่งนั้นเป็นอันเด็ดขาด

๕.๒ คดีความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ คดีความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร คดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ หรือคดีที่ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นรองอธิบดีกรมตำรวจขึ้นไป เห็นว่ามีเหตุอันสมควรและสั่งการไว้เป็นการเฉพาะให้กรมตำรวจกำหนดตัวบุคคลผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวและให้สั่งคำร้องปล่อยชั่วคราวโดยเร็วที่สุด

๕.๓ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวพิจารณาแล้วเห็นควรไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้รีบเสนอคำร้องพร้อมด้วยความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือเพื่อพิจารณาสั่งตามอำนาจหน้าที่ แล้วแจ้งความเห็นให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนดเวลายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้อง

ทั้งนี้ ให้กรมตำรวจวางระเบียบปฏิบัติเป็นการภายในเกี่ยวกับการเสนอและสั่งคำร้องของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ

๖. การแจ้งข้อหาจะกระทำโดยเพิ่มข้อหาที่มีโทษหนักเกินกว่าโทษสำหรับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้

๗. การสอบสวนบุคคลหนึ่งบุคคลใดในฐานะเป็นพยานก็ติ หรือในฐานะเป็นผู้ต้องหา ก็ติจะต้องกระทำโดยมิชักช้าในโอกาสแรกที่พบตัวบุคคลนั้นโดยพนักงานสอบสวนจะต้องใช้วิธีตั้งคำถามให้ตอบแล้วบันทึกคำถามและคำให้การตอบคำถามเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นลำดับไป เริ่มตั้งแต่คำถามแรกจนถึงคำถามสุดท้าย ทั้งนี้ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนใช้วิธีสอบถามปากคำแล้วบันทึกเรียบเรียงขึ้นเองในลักษณะของการบรรยายข้อเท็จจริง

๘. ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การขัดท้อบุคคลหนึ่งบุคคลใด ว่าเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยนั้น ให้พนักงานสอบสวนถือ ปฏิบัติตามความในข้อ ๑ โดยเคร่งครัดก่อนที่จะจับกุมบุคคลนั้นมาดำเนินคดี

๘. อำนาจทำความเห็นในคดี

๘.๑ คดีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้อง

๘.๑.๑ สารวัตรใหญ่หรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน

มีอำนาจทำความเห็นในคดีที่มีโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕ แต่ถ้าเป็นคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินเกินหนึ่งแสนบาท ขึ้นไป หรือคดีอุกฉกรรจ์ ให้เสนอผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นผู้ทำความเห็น

๙.๑.๒ ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕

๙.๑.๓ ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็น ได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕

๙.๑.๔ ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็น ได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๑.๕

๙.๑.๕ คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับจนถึงอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ทำความเห็น

๙.๒ คดีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง

๙.๒.๑ สารวัตรใหญ่หรือวารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็นคดีความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินไม่เกินสองหมื่นบาท

๙.๒.๒ ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๒.๕

๙.๒.๓ ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็น ได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๒.๕

๙.๒.๔ ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็น ได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม ๙.๒.๕

๙.๒.๕ คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับจนถึงอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ทำความเห็น

คดีที่อยู่ในอำนาจทำความเห็นดังกล่าวในข้อนี้ ถ้าคดีใดผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือได้สั่งการไว้โดยเฉพาะ ให้ปฏิบัติไปตามคำสั่งนั้น หรือถ้าพนักงานสอบสวนเห็นสมควรเสนอผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปก็ให้เสนอได้

(เพิ่มเติมวรรคท้าย โดยข้อบังคับฯ ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๓)

๑๐. อำนาจการทำความเห็นในคดีของสารวัตรใหญ่ หรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบลที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่

สถานีตำรวจภูธรใดที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่ในเขตอำนาจนอกจากอำเภอเมือง ให้สารวัตรใหญ่ หรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจเฉพาะในการปล่อยชั่วคราว ทำความเห็นในคดี และการกันผู้ต้องหาเป็นพยานได้เช่นเดียวกับผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด

๑๑. คดีที่งดการสอบสวน

เพื่อให้สำนวนการสอบสวนต้องคงอยู่กับพนักงานสอบสวนนานเกินควร ฉะนั้น คดีใดที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าได้สอบสวนมานานพอสมควรที่จะเสนอของดการสอบสวน ให้ถือปฏิบัติโดยถือตามระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวนมาแล้ว ดังนี้

๑๔.๑ คดีอาญาทั่วไป จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

๑๔.๒ คดีออกฉกรรจ์ จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

เฉพาะสำนวนการสอบสวนที่จะงดการสอบสวนให้เสนอตามลำดับชั้น ไปยังผู้กำกับกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน ตรวจสอบพิจารณาก่อนเสนอพนักงานอัยการ

๑๕. อำนาจการควบคุมการสอบสวน

๑๕.๑ ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่รองผู้กำกับกับการตำรวจภูธรจังหวัดขึ้นไปจัดการควบคุมตรวจตรา แนะนำ ให้การสอบสวนดำเนินไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนโดยเรียบร้อยมีซักช้า กับให้มีอำนาจตราวสารานวนและสั่งปฏิบัติ หากมีเหตุผลอันสมควร เพื่อความเรียบร้อยในการสอบสวนจะเข้าดำเนินการสอบสวนด้วยตนเองก็ได้

๑๕.๒ ให้พนักงานสอบสวนจัดทำสมุดบันทึกคดีที่ตนสอบสวนเพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจได้ทุกเวลา โดยมีช่องตามแบบตัวอย่างท้ายข้อบังคับนี้

๑๕.๓ ให้เป็นหน้าที่ของสารวัตรใหญ่ หรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สารวัตรหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร กิ่งอำเภอ สารวัตรสถานีตำรวจภูธรตำบล จัดทำสมุดสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจ โดยมีแบบตัวอย่างเช่นเดียวกับ ๑๕.๒ แต่เพิ่มชื่อพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนขึ้นอีกช่องหนึ่ง และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนลงชื่อรับรองความถูกต้องไว้เพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้ทุกเวลา

๑๕.๔ ในกรณีที่มีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใดร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการสมควร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในจังหวัดมาชี้แจง แล้วให้คำแนะนำเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้ ในการนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการชี้แจงแนะนำได้

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวน โดยเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณา และสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของจังหวัด การที่จะสั่งแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้บังคับการตำรวจภูธรหรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันคง เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ

๑๕.๕ ในกรณีที่มีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใดร้องขอความเป็นธรรมต่อนายอำเภอ เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือในกรณีที่นายอำเภอ เห็นเป็นการสมควร ให้ นายอำเภอเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอ หรืออำเภอมาชี้แจง แล้วให้คำแนะนำและเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้ ในการนี้นายอำเภอมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการชี้แจงแนะนำได้

ถ้านายอำเภอเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล นายอำเภอมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนโดยเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต ให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือ

ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่า นายอำเภอ เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ บรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ มีอำนาจ เกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของอำเภอ การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจ ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธร ให้เป็นอันงด เว้นแต่ที่ เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดีกรมตำรวจ

๑๒.๖ ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใดร้องขอความเป็น ธรรมต่อปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งการอนุญาตหรือไม่ อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือในกรณีที่ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นเป็นการสมควร ให้ปลัด อำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอมาชี้แจง แล้ว ให้คำแนะนำเร่งรัด ให้ดำเนินการให้เป็นผลดี และเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้ ในการนี้ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการชี้แจงและแนะนำได้

ถ้าปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นว่า การดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ให้ รายงานชี้แจงเหตุผลไปยังนายอำเภอ และให้นายอำเภอพิจารณาดำเนินการตาม ๑๒.๕ โดยอนุโลม

๑๓. (ยกเลิกโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๓)

๑๔. (ยกเลิกโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๕)

๑๕. การสอบสวนคดีอาญาที่ยังค้างอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้ ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๐๙ เรื่องระเบียบการสอบสวนคดีอาญาใน จังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ บังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญา ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๑๘ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๘

บรรดาค่าสิ่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้ง กับข้อบังคับฉบับนี้ ให้เป็นอันยกเลิก

ข้อบังคับนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันครบกำหนด ๓๐ วัน นับจากบัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

(ลงชื่อ) ประเทือง กิริติบุตร

(นายประเทือง กิริติบุตร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :

๑. ข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๓
๒. ข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๓
๓. ข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๒๕

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีความผิดตามพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๓๕

โดยที่เป็นการสมควรจัดระเบียบการดำเนินคดีความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปด้วยความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว รัดกุม ก่อให้เกิดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปโดยเรียบร้อย สุจริต ยุติธรรม เป็นผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติเป็นส่วนรวม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกข้อบังคับ ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาดังต่อไปนี้

๑. ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ ให้ใช้บังคับสำหรับคดีอาญาในความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒. การสอบสวนคดีอาญาในความผิดหลายบท

ความผิดอาญาซึ่งผู้กระทำความผิดกรรมเดียว แต่เป็นความผิดหลายบท ถ้าบทใดหรือหลายบทในกรรมนั้น เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายอื่นนอกจากความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับฉบับนี้

๓. หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน สถานที่ทำการสอบสวน การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ กับพนักงานสอบสวนอื่น การพิจารณาคำร้องขอลปล่อยชั่วคราวหรือการดำเนินการ อื่น ๆ ในทางคดี ให้เป็นไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๔

๔. กำหนดระยะเวลาการสอบสวน

ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ หรือได้รับแจ้งให้ดำเนินการทางคดีอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าหากไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนรายงานขอขยายเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน ดังนี้

ก. ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ข. ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่ความผิดได้เกิดอ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิด ภายในเขตอำนาจ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

๕. ในกรณีและผู้ว่าราชการจังหวัดนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี ได้รับหนังสือร้องเรียนซึ่งยังไม่แน่ชัดว่า เป็นคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ กล่าวหาว่ามีการกระทำความผิด

ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ริบค่าเนนการสืบสวนข้อเท็จจริง ถ้าปรากฏว่ามีมูลความผิด ให้พิจารณาค่าเนนการสอบสวนคดีตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๖. ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ รับผิดชอบคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ไปยังพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ภายในเวลา ๔๘ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ

๗. การสอบสวนคดีความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้พนักงานสอบสวนผู้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ รับผิดชอบเป็นหนังสือให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่แล้วแต่กรณีทราบภายในเวลา ๔๘ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ เพื่อสั่งให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองร่วมกับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจดำเนินคดี และถ้าเป็นเรื่องที่เสนอมาอย่างส่วนกลาง หรือเป็นเรื่องที่ส่วนกลางดำเนินการเอง ให้กรมการปกครองและกรมตำรวจ จัดพนักงานสอบสวนของแต่ละฝ่ายร่วมกันสอบสวนดำเนินคดี

๘. การสั่งการและการควบคุมการสอบสวน

๘.๑ ให้ผู้บังคับบัญชาของตำรวจตั้งตำรวจผู้กำกับตำรวจขึ้นไปจัดการควบคุม ตรวจตรา แนะนำ เพื่อให้การสอบสวนดำเนินไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนโดยเรียบร้อย รวดเร็ว กับให้มีอำนาจตรวจสอบสำนวนและสั่งการปฏิบัติ หากมีเหตุผลอันสมควร เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว จะเข้าดำเนินการสอบสวนด้วยตนเองก็ได้

๘.๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งการในคดีได้โดยเรียกหัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตอำนาจของจังหวัด อำเภอหรือกิ่งอำเภอ มาชี้แจง แล้วให้คำแนะนำและเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้ ในการนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจ เพื่อประกอบการชี้แจงแนะนำได้

ในกรณีนี้ หากผู้บังคับบัญชาของตำรวจตั้งตำรวจผู้กำกับตำรวจจังหวัดขึ้นไป เมื่อได้มาสอบถามเร่งรัด ควบคุม ตรวจตรา แนะนำ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจดำเนินการใด ๆ ถ้าจะเป็นการขัดแย้งหรือไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ได้สั่งการไว้ ให้หารือเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี

๘.๓ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นว่า ถ้าดำเนินการตามข้อ ๘.๓ แล้วจะไม่ได้ผล ให้ใช้อำนาจเข้าควบคุมการสอบสวน โดยสั่งการเข้าควบคุมการสอบสวน เมื่อเข้าควบคุมการสอบสวนแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของจังหวัด อำเภอหรือกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี ในการนี้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้เข้าควบคุมการสอบสวนมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณา และสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนด้วยก็ได้ การที่จะสั่งแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้กำกับตำรวจจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธร ผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันงด เว้นแต่เป็นอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่ง ดังนี้

ก. ในกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวน อธิบดีกรมตำรวจจะมีอำนาจสั่ง

แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงมหาดไทย

ข. ในกรณีนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเข้าควบคุมการสอบสวนผู้ว่าราชการจังหวัด หรืออธิบดีกรมตำรวจ มีอำนาจสั่งแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้

๙. การสอบสวนคดีอาญาในความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ยังค้างอยู่กับพนักงานสอบสวนก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ ๑/๒๕๐๙ เรื่องระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๑๘ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๘ และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๓ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๕

บรรดาคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับฉบับนี้ให้ใช้ข้อบังคับฉบับนี้

ข้อบังคับนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศใช้ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๕

พลเอก อีสระพงษ์ หนูหนักดี

(อีสระพงษ์ หนูหนักดี)

รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย

ด่วนมาก
ที่ มท ๐๒๐๗/ว ๕๘๑

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอักษะรังค์ กท ๑๐๒๐๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒

- เรื่อง การควบคุมการสอบสวนคดีเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ
- เรียน อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมอัยการ อธิบดีกรมตำรวจ และผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๔/ว ๖๐ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๑๒๐๑/ว ๖๘๖ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๗
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๑๒๐๑/ว ๔๗๒ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๘
๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๗/ว ๕๘๑ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๑

ตามที่กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือที่ มท ๐๒๐๗/ว ๕๘๑ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๑ แจ้งว่า เมื่อมีการกระทำความผิดในคดีที่เกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ เกิดขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี ต้องเข้าควบคุมการสอบสวนตามนัยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.๒๕๖๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๖๔ ทุกคดีเป็นกรณีพิเศษอย่างเคร่งครัด ไม่อาจใช้ดุลพินิจเลือกปฏิบัติเข้าควบคุมเฉพาะคดีที่เห็นว่าสำคัญได้ นั้น

เพื่อให้การพิจารณาควบคุมการสอบสวนคดีเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๔/ว ๖๐ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗ ที่ มท ๑๒๐๑/ว ๖๘๖ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๗ ที่ มท ๑๒๐๑/ว ๔๗๒ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๘ และ ที่ มท ๐๒๐๗/ว ๕๘๑ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและเป็นไปโดยรัดกุมบังเกิดผลดีกับทางราชการ จึงกำหนดแนวทางในส่วนของการควบคุมการสอบสวนดังกล่าวไว้ดังนี้

๑. การควบคุมการสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ
 - ๑.๑ เมื่อมีคดีอาญาเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ เกิดขึ้นในท้องที่ใดให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในท้องที่นั้นรับรายงานปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อรับทราบหรือพิจารณาสั่งการ
 - ๑.๒ ในกรณีที่คดีใด ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นว่าควรมีการตรวจสอบ กำกับดูแลการสอบสวนก็ให้พิจารณาดำเนินการได้ เช่น เรียกสำนวนการสอบสวนมาพิจารณาให้คำแนะนำหรือเร่งรัดการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบที่เหมาะสมได้

ในกรณีนี้ หากผู้บังคับบัญชาของตำรวจตั้งแต่องค์ผู้กำกับกับการตำรวจภูธรขึ้นไปแล้วแต่กรณี เมื่อได้มาสอบถามเร่งรัด ควบคุม ตรวจสอบ แนะนำให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจดำเนินการใด ๆ ถ้าจะเป็นการขัดแย้งหรือไม่เป็นไปในแนวทางที่ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการไว้ ให้หารือเพื่อขอความเห็นชอบจากพนักงานฝ่ายปกครองดังกล่าวที่ได้สั่งการไว้ก่อน

๑.๓ ในกรณีที่เกิดขึ้นเป็นคดีใหญ่หรือสำคัญและการดำเนินการตามข้อความดังกล่าวข้างต้น จะไม่ได้ผล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเข้าควบคุมการสอบสวน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๒๔ ข้อ ๑๒.๔ ข้อ ๑๒.๕ และ ๑๒.๖ แล้วแต่กรณี ในกรณี ผู้บังคับบัญชา ของตำรวจตั้งแต่รองผู้กำกับกับการตำรวจชั้นไปแล้วแต่กรณี จะเข้าไปเกี่ยวข้องควบคุมส่วนงานการสอบสวนใน เรื่องคดีเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่นๆ ในลักษณะ สั่งการในส่วนงานการสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบคดี ไม่ได้ เว้นแต่จะเข้าไปช่วยสอบถามเร่งรัด แนะนำให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจดำเนินการตามกระบวนการ สอบสวนให้เกิดความเรียบร้อยรวดเร็วมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เงื่อนไข เงื่อนไขเวลาหรือคำสั่งของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองซึ่งเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนได้สั่งการไว้

๒. การให้พนักงานอัยการเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาการสอบสวนในคดีอาญาเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากร ของชาติอื่น ๆ

เพื่อให้การควบคุมการสอบสวนเป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ เมื่อมีคดี อาญาเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ เกิดขึ้นในท้องที่ใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัด อำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี ใช้ดุล พินิจที่จะปรึกษารับปรึกษาหารือกับพนักงานอัยการประจำ ท้องที่ เพื่อดำเนินการตาม ๑.๑ หรือ ๑.๒ หรือ ๑.๓ แล้วแต่กรณีได้ หากพิจารณาเข้าควบคุมการสอบสวน โดยเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และแก้ไข เพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๒๔ ข้อ ๑๒.๔ ข้อ ๑๒.๕ และข้อ ๑๒.๖ ให้แจ้งพนักงานอัยการท้องที่ทราบ เพื่อให้พนักงานอัยการ เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาในการควบคุมการสอบสวนนั้น

๓. พนักงานฝ่ายปกครองจับกุมหรือร่วมจับกุมการกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากร ของชาติอื่น ๆ

เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองได้จับกุมหรือร่วมในการจับกุมในคดีการกระทำผิดเกี่ยวกับป่าไม้และ ทรัพยากรของชาติอื่น ๆ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเข้า ควบคุมการสอบสวนโดยเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการ ดำเนิน คดีอาญา พ.ศ.๒๕๒๓ และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๒๔ ข้อ ๑๒.๔ ข้อ ๑๒.๕ และข้อ ๑๒.๖ แล้วแต่กรณี ในทุกคดี

จึงเรียนมาเพื่อทราบและสั่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้โดย เคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร

(ประमाण อติเรกสาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองตรวจและนิติการ

โทร.๒๒๑๑๑๓๓

ที่ มท ๐๔๐๔/ว ๕๒๕

กรมการปกครอง
ถนนอิษฎางค์ กท ๑๐๒๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การสอบสวนคดีอาญาทั่วไปในอำนาจหน้าที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๖๖๗ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๓
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๔/ว ๑๒๓๕ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๗/ว ๕๔๑ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ตัวอย่างหนังสือแจ้งการมอบหมายให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมการสอบสวนเกี่ยวกับการสอบสวนดำเนินการคดีอาญา
๒. ตัวอย่างหนังสือแจ้งการเข้าควบคุมการสอบสวน

ด้วยกรมการปกครองได้รับรายงานจาก

๑. ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองว่า ในการไปตรวจราชการเกี่ยวกับเรื่องการสอบสวนคดีอาญาในอำนาจหน้าที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในเขตพื้นที่รับผิดชอบพบข้อบกพร่อง ดังนี้
- ๑.๑ บางอำเภอได้แต่งตั้งให้ปลัดอำเภอเป็นพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองไปร่วมสอบสวนคดีป่าไม้กับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ แต่ปลัดอำเภอไม่ได้ลงมือทำการสอบสวนแต่อย่างใด เพียงคอยลงลายมือชื่อในสำนวนการสอบสวนเท่านั้น
 - ๑.๒ บางอำเภอออกคำสั่งแต่งตั้งปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบล เป็นพนักงานสอบสวนร่วมไว้เป็นการถาวร
 - ๑.๓ เจ้าหน้าที่ปกครองซึ่งทำหน้าที่เสมือนคดีไม่มีความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของสำนวนการสอบสวน เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งสำนวนการสอบสวนมาเพื่อขอความเห็นชอบในการออกหมายจับ เสมียนคดีไม่เคยตรวจสอบเอกสารก่อนเซ็นรับสำนวนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและไม่ได้ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเซ็นรับเอกสารกลับไปเมื่อนายอำเภอให้ความเห็นชอบในการจับกุมแล้ว หากเกิดการสูญหายอาจจะต้องมีการขัดท้อกัน
 - ๑.๔ ไม่มีเสมียนติดตามขอทราบผลคดีที่นายอำเภอได้ให้ความเห็นชอบในการออกหมายจับ พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจได้สั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ต้องหา เพราะเหตุใด
 ๒. คณะเจ้าหน้าที่กองการสอบสวนและนิติการ ซึ่งได้เดินทางไปตรวจติดตามประเมินผลการสอบสวนคดีอาญากับกฎหมายในหน้าที่รับผิดชอบของฝ่ายปกครอง พบว่า
- ๒.๑ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และการสอบสวนคดีเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้และทรัพยากรของชาติของจังหวัด อำเภอยังสับสน บางจังหวัด อำเภอให้เจ้าจังหวัด ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนาเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด บางจังหวัด อำเภอ ให้ป้องกันจังหวัด ป้องกันอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด

กรมการปกครองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การรายงานผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกรม การปกครอง และของคณะเจ้าหน้าที่กองการสอบสวนและนิติการ เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการสอบสวนคดี อาญาในหน้าที่ของฝ่ายปกครอง และสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงมหาดไทยในการที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชน ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว และให้มีผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงขอให้ จังหวัดกำชับให้อำเภอ กิ่งอำเภอ กิ่งปฏิบัติ ดังนี้

๑. การให้ความเห็นชอบในการออกหมายจับ ให้ที่ทำการปกครองจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการลงรับ-ส่ง กับตรวจสอบส่วนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจเสนอขอ ให้ความเห็นชอบในการออกหมายจับให้ชัดเจน ดังนี้

๑.๑ ในระดับจังหวัด ให้เจ้าจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

๑.๒ ในระดับอำเภอและกิ่งอำเภอ ให้ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายปกครองและพัฒนาหรือผู้ที่ได้รับ มอบหมายโดยให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบเอกสารในส่วนการสอบสวนว่ามีครบถ้วนถูกต้องตามบัญชีเอกสารการ สอบสวนหรือไม่

(๒) ตรวจสอบการสอบสวนว่าคดีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ต้องหาได้กระทำ ความผิดตามข้อกล่าวหา ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๐๔/ว๑๒๓๔ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๓๑ หรือไม่ โดยให้ทำบันทึกข้อพิจารณาพร้อมทั้งเหตุผลแยกจากสำนวนต่างหากเสนอผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณาให้ ให้ความเห็นชอบ ส่วนการสอบสวนให้เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยจนกว่าจะส่งมอบคืนพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ

(๓) การคืนสำนวนการสอบสวนและต้นฉบับบันทึกขอความเห็นชอบในการออกหมายจับให้ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับสำนวนคืนลงลายมือชื่อไว้ในบัญชีรับบันทึกขอความเห็นชอบในการออกหมายจับทุกครั้งแล้ว ให้เก็บสำเนาฉบับบันทึกขอความเห็นชอบออกหมายจับรวมเรื่องไว้ ณ ที่ทำการปกครองจังหวัด อำเภอ หรือ กิ่งอำเภอ

(๔) ติดตามผลการดำเนินคดีจนถึงที่สุด แล้วรายงานให้ผู้ให้ความเห็นชอบทราบ

๒. การมอบหมายให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมการสอบสวนคดีอาญากับพนักงานสอบสวน ฝ่ายตำรวจ ให้อำเภอถือปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ มอบหมายพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมการสอบสวนเป็นคดีๆ ไปตามความเหมาะสม มิใช่ออกคำสั่งมอบหมายให้ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบลเป็นพนักงานสอบสวนร่วมในคดีที่เกิดขึ้นในตำบล ที่คนรับผิดชอบไว้เป็นการถาวร

๒.๒ มีหนังสือแจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจทราบว่า ได้มอบหมายให้บุคคลใดเป็น พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองที่จะเข้าร่วมการสอบสวนกับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ พร้อมทั้งกำชับให้ หัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจแจ้งเป็นหนังสือนัดหมายพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมการสอบสวนคดี ตั้งแต่ต้น กล่าวคือ ตั้งแต่การตั้งรูปคดี การกำหนดประเด็นการสอบสวน ฯลฯ

๒.๓ กำชับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองที่ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมการสอบสวนคดีอาญากับ พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้เข้าใจโดยถ่องแท้ เข้าใจบทบาทอำนาจ หน้าที่ซึ่งมีเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ และจะต้องเข้าร่วมการสอบสวนอย่างจริงจังตามที่พนักงาน สอบสวนฝ่ายตำรวจนัดหมาย มิใช่อ่านหรือฟังสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจยื่นให้หรืออ่าน ให้ฟังและร่วมลงลายมือชื่อในส่วนการสอบสวนเท่านั้น

๓. การเข้าควบคุมการสอบสวนคดีอาญาให้อำเภอหรือกิ่งอำเภอถือปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวง

มหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๒๕ ข้อ ๑๒.๕ ข้อ ๑๒.๖ แล้วแต่กรณี โดยเคร่งครัด ดังนี้

๓.๑ คดีอาญาทั่วไป

กรณีผู้เสียหาย ผู้กล่าวโทษ ผู้ต้องหาร้องขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญารวมทั้งการอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือกรณีที่นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นเป็นการสมควร กำกับดูแล เร่งรัด ติดตามการสอบสวนคดีอาญาเรื่องหนึ่งเรื่องใด

๓.๑.๑ ได้มีหนังสือแจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจนำสำนวนการสอบสวนมาชี้แจงแล้วให้คำแนะนำเร่งรัดให้ดำเนินคดีให้เป็นผลดี เป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม แล้วให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจรายงานผลสืบหน้าของการสอบสวนให้ทราบทุกระยะ

๓.๑.๒ กรณีนายอำเภอเข้าควบคุมการสอบสวนคดีในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตามมาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) มีหนังสือแจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจทราบถึงการเข้าควบคุมการสอบสวน การมอบหมายให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมการสอบสวนหรือการเปลี่ยนพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ (ถ้ามี)

(๒) สั่งกำชับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจให้มีหนังสือแจ้งนัดหมายให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมการสอบสวนทุกระยะตั้งแต่ต้นจนถึงการสอบสวนเสร็จสิ้น

(๓) สั่งกำชับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองให้เข้าร่วมการสอบสวนอย่างจริงจัง

(๔) เรียกสำนวนการสอบสวนมาเพื่อตรวจพิจารณาสั่งการทุกระยะ ๑๕ วัน/ครั้ง

(๕) เร่งรัดการสอบสวน การควบคุม ผ่ากั้นผู้ต้องหา ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดโดยเคร่งครัด

(๖) เป็นผู้สั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

(๗) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทุกกรณีในการสอบสวนดำเนินคดีให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(๘) เป็นผู้ทำความเข้าใจความเห็นควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง หรืองดการสอบสวน

ดังนั้นการอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราว การคืนของกลาง การส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนเสนอความเห็นให้นายอำเภอในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนพิจารณาสั่งการทุกครั้ง

๓.๑.๓ กรณีปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นว่าการดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๑ จะไม่เป็นผล ก็ให้รายงานนายอำเภอเข้าควบคุมการสอบสวนคดีอาญาตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๒๕ ข้อ ๑๒.๖ วรรคสอง

๓.๒ การปฏิบัติงานการป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและการสอบสวนคดีป่าไม้ และทรัพยากรของชาติ

๓.๒.๑ การปฏิบัติงานการป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าให้จัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

- ในระดับจังหวัด ให้ป้องกันจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบและเป็นเจ้าของเรื่อง
- ในระดับอำเภอ กิ่งอำเภอ ให้ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายกิจการพิเศษเป็นผู้รับผิดชอบ

และเป็นเจ้าของเรื่อง

๓.๒.๒ การสอบสวนคดีป่าไม้และทรัพยากรของชาติ

- ในระดับจังหวัด ให้จำจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบและเป็นเจ้าของเรื่อง

- ในระดับอำเภอ กิ่งอำเภอ ให้ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายปกครองและพัฒนา เป็นผู้รับผิดชอบและเป็นเจ้าของเรื่องและเมื่อมีคดีการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้หรือทรัพยากรของชาติอื่นๆ เกิดขึ้น นอกจากอำเภอ กิ่งอำเภอ จะต้องดำเนินการตามข้อ ๓.๑ แล้ว ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๗/ว ๔๘๑ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๒ โดยเคร่งครัดดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่เกิดขึ้นเป็นคดีใหญ่หรือสำคัญ ถ้านายอำเภอเห็นว่าควรดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๑ จะไม่ได้ผลก็ให้เข้าควบคุมการสอบสวนในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

(๒) คดีที่เกิดขึ้นพนักงานฝ่ายปกครอง (ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๖)) เป็นผู้จับกุมหรือร่วมจับกุม ให้นายอำเภอเข้าควบคุมการสอบสวนในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบทุกคดี

(๓) คดีที่เกิดขึ้นอยู่ในเขตกิ่งอำเภอและเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้จับกุม ให้ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอใช้ดุลพินิจพิจารณาถึงการตามความเหมาะสมหรือดำเนินการตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๒๕ ข้อ ๑๒.๖ หากเป็นคดีใหญ่หรือคดีสำคัญหรือคดีที่พนักงานฝ่ายปกครองจับกุมหรือร่วมจับกุมให้รายงานนายอำเภอเข้าควบคุมการสอบสวน

(๔) กรณีที่นายอำเภอเข้าควบคุมการสอบสวนในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบให้แจ้งพนักงานอัยการท้องที่เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาในการควบคุมการสอบสวนทุกคดีและดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๒ ด้วย

๔. หากปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวให้อำเภอ กิ่งอำเภอ รายงานจังหวัดพิจารณาโทษทางวินัยทันที

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาสั่งการให้อำเภอ กิ่งอำเภอ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติและหาก มีปัญหาข้อขัดข้องหรือข้อเสนอแนะประการใด ขอให้โปรดแจ้งกรมการปกครองต่อไปด้วย อนึ่งได้ส่งร่างตัวอย่าง หนังสือแจ้งการเข้าร่วมการสอบสวนคดีอาญา และการเข้าควบคุมการสอบสวนคดีอาญา มาเพื่อให้จังหวัดสั่งอำเภอ กิ่งอำเภอ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติด้วยแล้วตามที่แนบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ฉลอง กัลยาณมิตร

(นายฉลอง กัลยาณมิตร)

อธิบดีกรมการปกครอง

กองการสอบสวนและนิติการ

ฝ่ายราชการชายแดนและรักษาความสงบ

โทร.(๐๒) ๒๒๑๔๔๔๐

โทรสาร (๐๒) ๒๒๒๔๔๔๔

ที่ ทม 0611.3/ว 0251

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 50202

6 ธันวาคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถาม จำนวน ชุด
2. จดหมาย จำนวน ซอง

ด้วยภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นายก่อพงษ์ ชัยธรรม นักศึกษา
หลักสูตรปริญญาโท ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง "พนักงาน
ฝ่ายปกครองกับการควบคุมการสอบสวนคดีอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดภาคเหนือตอนบน" ซึ่งใน
การศึกษานี้จำเป็นต้องอาศัยทัศนะของท่านเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อการศึกษาวิเคราะห์เรื่องนี้ด้วย

เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจากข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน โครงการปริญญา
โท ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงขอความร่วมมือมายังท่านได้โปรด
ตอบแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้ (สำหรับผู้ที่พักอาศัยที่หน้าศาลจังหวัดและอัยการจังหวัด ขอให้ท่านแจก
จ่ายแบบสอบถามให้ผู้พักอาศัยหรืออัยการในที่ทำการของท่านด้วย) และกรุณาบรรจุซองที่แนบมาพร้อมนี้
ส่งคืน ภายในวันที่ 22 ธันวาคม 2538 ภาควิชารัฐศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือ
จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รศ. สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว)

ประธานโครงการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เรื่อง คำชี้แจงประกอบการตอบแบบสอบถาม
เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

เนื่องด้วยกระผม นายก่อพงษ์ ชัยตรณ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "พนักงานฝ่ายปกครองกับการควบคุมการสอบสวนคดีอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดภาคเหนือตอนบน" ซึ่งวิทยานิพนธ์นี้จำเป็นต้องใช้ทัศนะของท่านเป็นข้อมูลในการศึกษาวิเคราะห์ด้วย เพื่อให้เป็นที่เข้าใจยิ่งขึ้น จึงขอเรียนชี้แจงที่มาและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา โดยสรุปดังนี้

การสอบสวนคดีอาญานับว่าเป็นขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่ง เนื่องจากการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลโดยตรง ด้วยเหตุดังกล่าวจึงได้มีมาตรการทั้งในการบริหารและในทางกฎหมาย เพื่อให้มีการตรวจสอบควบคุมการสอบสวนในหลายรูปแบบทั้งในอดีตและปัจจุบัน

มาตรการหนึ่งในการนี้คือ กระทรวงมหาดไทย ได้ตรา "ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523" กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ทำหน้าที่ตรวจสอบและกำลงดพนักงานสอบสวนหลายกรณี อาทิ การให้พนักงานสอบสวนขอความเห็นชอบจากฝ่ายปกครองในการจับกุมผู้กระทำผิดในบางกรณี การให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ เข้าตรวจสอบควบคุมการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ในกรณีที่มีผู้ร้องขอความเป็นธรรม หรือในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร ตั้งแต่การเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและสั่งการการส่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว การสั่งเปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนหรือให้ฝ่ายปกครองร่วมสอบสวน โดยให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณีเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และมาตรา 140

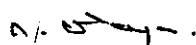
นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยยังได้กำหนดระเบียบอีกว่า ในการดำเนินคดีอาญาบางประเภทคือ ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้ และความผิดตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ฝ่ายปกครองเข้าร่วมสอบสวนและใช้ดุลยพินิจเข้าควบคุมการสอบสวนด้วย

ด้วยประเด็นดังกล่าว จึงมีการนำเรื่องนี้มาศึกษาในลักษณะว่าการมอบหมายให้ฝ่ายปกครอง (ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ) มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวมีที่มาและวัตถุประสงค์อย่างไร เป็นการถูกต้องเหมาะสมในทางทฤษฎีและการปฏิบัติหรือไม่ และมีปัญหาหรือข้อจำกัดประการใดหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำผลการศึกษามากำหนดเป็นข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขต่อไป

ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงได้มอบหมายให้กระผมได้ทำการศึกษาเรื่องนี้ และเพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการศึกษา กระผมจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์มายังท่านได้ตอบแบบสอบถามและนำบรรจุของที่ส่งมาพร้อมนี้กลับคืนภายในวันที่ 22 ธันวาคม 2538 และขอขอบคุณอย่างยิ่งในการสละเวลาอันมีค่าของท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้มา ณ โอกาสนี้ด้วย

อนึ่ง คำตอบใด ๆ ในแบบสอบถามนี้เป็นเพียงข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเท่านั้น และกระผมจะถือเป็นความลับและไม่มีการติดต่อท่านแต่ประการใดทั้งสิ้น

ขอแสดงความนับถือ

(นายก่อพงษ์ ชัยตรณ)

นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แบบสอบถามวิทยานิพนธ์

เรื่อง

พนักงานฝ่ายปกครองกับการควบคุมการสอบสวนคดีอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดภาคเหนือตอนบน

ชื่อชิ้นงานการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ/ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อเรื่อง พนักงานฝ่ายปกครองกับการควบคุมการสอบสวนคดีอาญา

ส่วนที่ 3 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. โปรดกาเครื่องหมาย (/) ลงในวงเล็บ [] ที่ตรงกับทัศนคติหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุดหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

[] 1. ชาย

[] 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

3.1 ปริญญาตรีสาขา.....
จากมหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

3.2 ปริญญาโทสาขา.....
จากมหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

3.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
จากมหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

4. ตำแหน่งปัจจุบัน

[] 1. ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ

[] 2. ผู้บังคับการตำรวจจังหวัด/หัวหน้าสถานีตำรวจอำเภอ

[] 3. อัยการ

[] 4. ผู้พิพากษา

[] 5. หนายความ

5. ท่านมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันมานาน.....ปี

6. ท่านเคยมีความรู้เกี่ยวกับการควบคุมการสอบสวนคดีอาญา โดยผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 มาก่อนหรือไม่

[] 1. เคย

[] 2. ไม่เคย

ถ้าเคย ท่านทราบเรื่องการควบคุมการสอบสวนฯ ดังกล่าวข้างต้น จาก

[] 1. ตำรา เอกสาร หนังสือ

[] 2. จากการอบรม สัมมนา

[] 3. จากประสบการณ์ในการทำงาน

[] 4. จากข้อ 1, 2 และ 3 รวมกัน

[] 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 ทักษะ/ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. อำนาจสอบสวนเป็นอำนาจสำคัญอาจใช้เป็นคนหรือเป็นโทษแก่บุคคล ได้ง่ายถ้ามอบให้หน่วยงานหรือพนักงานฝ่ายเดียวเป็นผู้ใช้ จึงควรมีหน่วยงานหรือเจ้าพนักงานฝ่ายอื่นมาร่วมมีส่วนควบคุมอันเป็นกลไก เพื่อคานอำนาจด้วย
[] 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง [] 4. เห็นด้วย [] 3. ไม่น่าใจ
[] 2. ไม่เห็นด้วย [] 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ความเห็นเพิ่มเติม.....
.....
2. การควบคุมโดยมีบังคับบัญชาตามสายงานและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ด้านวินัยของพนักงานสอบสวนในปัจจุบันเหมาะสมและเพียงพอที่จะทำให้การสอบสวนมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมแก่ประชาชน
[] 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง [] 4. เห็นด้วย [] 3. ไม่น่าใจ
[] 2. ไม่เห็นด้วย [] 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ความเห็นเพิ่มเติม.....
.....
3. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในปัจจุบัน มีระบบตรวจสอบและควบคุมการสอบสวนคดีอาญา โดยองค์กรฝ่ายต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมอย่างเหมาะสมและเพียงพอที่จะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล
[] 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง [] 4. เห็นด้วย [] 3. ไม่น่าใจ
[] 2. ไม่เห็นด้วย [] 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ความเห็นเพิ่มเติม.....
.....
4. การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในฐานะ หัวหน้ารับผิดชอบการบริหารราชการและการปกครองบังคับบัญชาข้าราชการส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัดและอำเภอ จึงควรที่จะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอมีอำนาจที่จะควบคุมและสั่งการในงานด้านการสอบสวนคดีอาญาด้วย
[] 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง [] 4. เห็นด้วย [] 3. ไม่น่าใจ
[] 2. ไม่เห็นด้วย [] 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ความเห็นเพิ่มเติม.....
.....
5. การสอบสวนคดีอาญาควรให้เป็นหน้าที่ของตำรวจ แต่ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอมีอำนาจเข้าตรวจสอบ ควบคุมการสอบสวนคดีอาญาในบางกรณี โดยเฉพาะกรณีที่มีผู้ร้องขอความเป็นธรรมและกรณีที่เกิดขึ้นเป็นการสมควร
[] 5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง [] 4. เห็นด้วย [] 3. ไม่น่าใจ
[] 2. ไม่เห็นด้วย [] 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ความเห็นเพิ่มเติม.....
.....

6. ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอซึ่งเป็นพนักงานฝ่ายปกครองปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชน มีกำหนดผู้ใหญ่บ้านที่จะให้ความร่วมมือด้วย เมื่อมีคดีเกิดขึ้นฝ่ายปกครองสามารถทราบข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานได้สะดวกและรวดเร็ว เป็นอย่างดี
5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4. เห็นด้วย 3. ไม่น่าใจ
 2. ไม่เห็นด้วย 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ความเห็นเพิ่มเติม.....
7. ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป เว้นแต่คดีความผิดทโทษ ความผิดจารจรและคดีที่มีโทษปรับสถานเดียว ไม่เกินสองพันบาท การออกหมายจับต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย (ปกติมอบหมายให้นายอำเภอท้องที่) ฝ่ายปกครองสามารถพิจารณาตรวจสอบการออกหมายจับของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจให้ถูกต้องและเป็นธรรมได้มากขึ้น
5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4. เห็นด้วย 3. ไม่น่าใจ
 2. ไม่เห็นด้วย 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ความเห็นเพิ่มเติม.....
8. เท่าที่ผ่านมาปรากฏว่ากรณีผู้ว่าราชการจังหวัดและ นายอำเภอ เข้าควบคุมคดีความผิดเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่นๆ ฝ่ายปกครองสามารถควบคุมการสอบสวนได้ผลอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพพร้อมมากยิ่งขึ้น
5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4. เห็นด้วย 3. ไม่น่าใจ
 2. ไม่เห็นด้วย 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ความเห็นเพิ่มเติม.....
9. การกำหนดให้ผู้ว่าราชการและนายอำเภอควบคุมคดีความผิดตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายปกครองสามารถควบคุมการสอบสวนดำเนินคดีเพื่อให้ศาลลงโทษผู้กระทำผิดได้อย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพพร้อมมากยิ่งขึ้น
5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4. เห็นด้วย 3. ไม่น่าใจ
 2. ไม่เห็นด้วย 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ความเห็นเพิ่มเติม.....
10. ในปัจจุบันฝ่ายปกครองส่วนใหญ่มีทัศนคติความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบวิธีปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีอาญา
1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. เห็นด้วย 3. ไม่น่าใจ
 4. ไม่เห็นด้วย 5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ความเห็นเพิ่มเติม.....

11. ฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอมีภาระหน้าที่ด้านการบริหารและการพัฒนาต่างๆ มากมาย จึงยากที่จะปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีอาญาให้ได้ผลดีเนื่องจากไม่มีเวลาเพียงพอที่จะพิจารณาตรวจสอบ ควบคุม ได้อย่างจริงจัง
1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. เห็นด้วย 3. ไม่น่าใจ
 4. ไม่เห็นด้วย 5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ความเห็นเพิ่มเติม.....
12. การควบคุมการสอบสวนคดีอาญาของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอมักทำให้การสอบสวนไม่เป็นผลดี เนื่องจากปัญหาความเหลื่อมล้ำ ชำชอนกับการควบคุม โดยผู้บังคับบัญชาตามสายงานของหน่วยงานสอบสวน
1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. เห็นด้วย 3. ไม่น่าใจ
 4. ไม่เห็นด้วย 5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ความเห็นเพิ่มเติม.....
13. ประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่มักไม่ทราบว่าผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอมีอำนาจเข้าตรวจสอบควบคุมการสอบสวนคดีอาญาของหน่วยงานสอบสวนฝ่ายตำรวจได้ในบางกรณี โดยเฉพาะกรณีที่มีร้องขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับคดีอาญา เพื่อการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน
1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. เห็นด้วย 3. ไม่น่าใจ
 4. ไม่เห็นด้วย 5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ความเห็นเพิ่มเติม.....
14. นับตั้งแต่มีการใช้ชื่อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 ซึ่งให้อำนาจแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอควบคุมการสอบสวนคดีอาญาในบางกรณี แต่ในทางปฏิบัติฝ่ายปกครองส่วนใหญ่มักไม่ใช้อำนาจการควบคุมสอบสวนดังกล่าวเท่าที่ควร
1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2. เห็นด้วย 3. ไม่น่าใจ
 4. ไม่เห็นด้วย 5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ความเห็นเพิ่มเติม.....
15. กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอเข้าดำเนินการควบคุมการสอบสวนคดีอาญา เรื่องใดแล้วมีผลให้การสอบสวนมีประสิทธิภาพที่ดีและสามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น
5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4. เห็นด้วย 3. ไม่น่าใจ
 2. ไม่เห็นด้วย 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ความเห็นเพิ่มเติม.....

16. ในทัศนะของท่าน บทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในด้านการควบคุมการสอบสวนคดีอาญาตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยควรจะ

1. ให้คงเดิมเช่นนี้เพราะเหมาะสมดีแล้ว
 2. ปรับปรุงแก้ไขให้การปฏิบัติมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
 3. ยกเลิก

ความเห็นเพิ่มเติม.....

17. บทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในปัจจุบัน ควรแก้ไขให้เป็นไปในรูปของการควบคุมในทางปกครอง (Administrative Control) เช่น การแต่งตั้งโยกย้าย การพิจารณาความดีความชอบ มากกว่าการเข้าควบคุมการสอบสวนในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวน

5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4. เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ
 2. ไม่เห็นด้วย 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ความเห็นเพิ่มเติม.....

18. ควรปรับปรุงแก้ไขให้ราชการตำรวจในจังหวัดและ อำเภอ เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาคอย่างแท้จริง เพื่อผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอรับผิดชอบการปกครองบังคับบัญชาการตำรวจ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

5. เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4. เห็นด้วย 3. ไม่แน่ใจ
 2. ไม่เห็นด้วย 1. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ความเห็นเพิ่มเติม.....

19. รูปแบบการตรวจสอบ ควบคุมการสอบสวนในข้อต่าง ๆ ด้านล่างนี้ ในทัศนะของท่านเห็นว่า สามารถทำให้การสอบสวนเป็นไปโดยสุจริต ยุติธรรม มีประสิทธิภาพและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ของบุคคล ได้มากน้อยเพียงใด (เลือกกาเครื่องหมาย / ในช่องหมายเลข 1-5 โดยที่ "1" คือน้อยที่สุดและ "5" คือมากที่สุด)

ข้อความ					
1. การแยกอำนาจสอบสวนจับกุมออกจากอำนาจการสอบสวนคดีอาญา					
2. การจัดตั้งกรมสอบสวน เพื่อทำหน้าที่สอบสวนคดีอาญา โดยเฉพาะ					
3. การให้ศาลทำหน้าที่ไต่สวนคดี					
4. การมีทนายมาร่วมฟังการสอบสวนและปรึกษาทนาย ขณะให้การได้					
5. การให้อัยการเข้าร่วมสอบสวนและควบคุมการสอบสวนคดีอาญา					
6. การให้ศาลเป็นมีอำนาจออกหมายอาญา เช่น หมายจับ หมายค้น					
7. การให้ฝ่ายปกครองตรวจสอบควบคุมการสอบสวนคดี (เช่น ข้อบังคับฯ พ.ศ.2523 ในปัจจุบัน)					

20. ท่านคิดว่าการควบคุมการสอบสวนตามข้อ 1-7 ที่กล่าวมาแล้วในข้อที่ 19
- [] 1. เหมาะสมดีแล้ว และควรนำมาใช้ในขณะนี้เลย
- [] 2. เหมาะสมดีแล้ว แต่ไม่ควรนำมาใช้ในขณะนี้เพราะภาวะบางอย่างยังไม่พร้อม
- [] 3. บางข้อยังไม่เหมาะสม ได้แก่ข้อที่.....เพราะ.....
-
- [] 4. ทุกข้อยังไม่เหมาะสม เพราะ.....
-

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของมีว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ
กับการควบคุมการสอบสวนคดีอาญา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ท่านเห็นว่ามีความจำเป็นต่อการศึกษ
เรื่องนี้ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่าน
ที่กรุณาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

แบบสัมภาษณ์

1. ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 กำหนดให้ฝ่ายปกครอง (ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ) มีอำนาจตรวจสอบ ควบคุมการสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจในบางกรณี เช่น มีผู้ร้องขอความเป็นธรรมฯ ท่านเห็นว่าควรดำเนินการดังกล่าวของฝ่ายปกครองมีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้หรือไม่อย่างไร
2. ท่านเคยใช้อำนาจตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฯ เข้าควบคุมการสอบสวนคดีอาญาหรือไม่ กรณีใดบ้างที่ท่านเข้าควบคุมการสอบสวน และขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าวมีปัญหาหรือยังจำกัดประการใดหรือไม่ อย่างไรบ้าง
3. กล่าวกันว่าฝ่ายปกครองส่วนใหญ่ขาดความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับข้อกฎหมายและงานด้านการสอบสวน นอกจากนี้ยังมีภาระหน้าที่หลักมากมายหลายด้าน จึงเป็นข้อจำกัดของฝ่ายปกครองที่จะปฏิบัติงานด้านการสอบสวนหรือปฏิบัติให้เป็นผลดีได้ยาก ท่านเห็นว่าเป็นจริงหรือไม่อย่างไร
4. ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อประเด็นที่ว่าในปัจจุบันควรปรับปรุงแก้ไขให้ราชการตำรวจเป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาคอย่างแท้จริงและควรมีผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอมีอำนาจตรวจสอบควบคุมในทางบริหารหรือปกครองบังคับบัญชาทั่วไป แทนที่จะเข้าไปปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอบสวนคดีเสียเอง
5. ท่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในประเด็นเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไรบ้าง (โดยเฉพาะการแก้ไขกฎหมายให้อัยการ และศาล มีบทบาทในการควบคุมการสอบสวนคดีอาญามากยิ่งขึ้น)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายก่อพงษ์ ชัยตรุณ
วันเดือนปีเกิด 26 มกราคม 2512
วุฒิการศึกษา สำเร็จการศึกษาปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต
จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปี พ.ศ. 2535
การทำงาน รับราชการตำแหน่งปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง)
อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดอุดรธานี
ปี พ.ศ. 2537 - ปัจจุบัน